

خبر

ترامپ دست به دامن پنس شد

● رئیس‌جمهور آمریکا قول داد تلاش‌هایش برای لغو نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری سوم نوامبر را ادامه دهد و ادعا کرد مدارک بیشتری ممکن است به‌زودی درباره نتایج انتخابات فاش شوند.

به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری روتترز، دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا در جریان یک تجمع در شهر دالتون ایالت جورجیا در میان فریادهای حامیان‌ش گفت: رای‌دهندگان الکترالی که جو بایدن را برگزیدند، نمی‌توانند کاخ سفید را به او بدهند. او گفت: آنچه را در هفته‌های آتی افشا می‌شود، خوب تماشا کنید. شما شاهد نتایج خواهید بود. افشاسازی‌ها را تماشا کنید. ترامپ همچنین اظهار امیدواری کرد که مایک پنس به کمک او بیاید و گفت: من امیدوارم که مایک پنس به کمک ما بیاید. این را باید به شما بگویم، من امیدوارم که معاون بزرگ رئیس‌جمهور به کمک ما بیاید. او فردی بزرگ است. او ادامه داد: البته اگر او کمک نکند من دیگر او را آن‌قدر زیاد دوست نخواهم داشت. نه. مایک یک فرد عالی است. او مردی شگفت‌انگیز و مردی باهوش و مردی است که من خیلی زیاد دوستش دارم. ترامپ همچنین درحالی‌که جو بایدن به‌عنوان اولین نامزد دموکرات پیروز در انتخابات ریاست‌جمهوری در ایالت جورجیا در بیش از دو دهه اخیر مطرح شد، گفت که به‌هیچ‌وجه ممکن نیست که ما در انتخابات جورجیا باخته باشیم. به‌هیچ‌وجه ممکن نیست. این یک انتخابات همراه با تقلب بود اما ما همچنان داریم با آن مبارزه می‌کنیم و شما خواهید دید که چه اتفاقی قرار است بیفتد.

● روزنامه الجهموریه لبنان به نقل از منابع آگاه اعلام کرد مذاکراتی با هدف نجات پرورنده تشکیل دولت در جریان است و در این راستا فرانسه پیشنهادی در قالب نصیحت به سعد حریری، نخست‌وزیر مکلف لبنان، داده است. به گزارش ایسنا، این روزنامه نوشت: فرانسه پیشنهاد داده که دیداری میان سعد حریری و جبران باسیل، رئیس جریان ملی آزاد لبنان برای رسیدن به توافق‌هایی جهت تشکیل هرچه زودتر دولت برگزار شود. این منابع اعلام کردند برای فرانسه فرقی ندارد دیدار میان حریری و باسیل به صورت علنی برگزار شود یا محرمانه. مهم این است که این دیدار به حل اختلافات درباره دولت منجر شود. این پیشنهاد در سایه انصراف فرانسه از ایفای نقش مستقیم درباره پرورنده دولت در زمان کنونی به دلیل تحولات خود این کشور ارائه شده است. حریری درماه اکتبر به تشکیل دولت مکلف شد و تعهد داد فوراً دولتی تشکیل دهد که قادر به احیای نقشه راه فرانسه باشد اما اختلافات سیاسی قدیمی، مذاکرات تشکیل دولت را ناکام گذاشت.

نشست سال جاری شورای همکاری خلیج فارس در مقایسه با سه سال اخیر تفاوتی عمده داشت؛ «شیخ تمیم بن‌حمد آل‌ثانی»، امیر قطر که کشورش یکی از اعضای این شورا با شش عضو است، در حالی روز گذشته در این اجلاس شرکت کرد که در سه سال گذشته و در پی قطع روابط با عربستان، غایب بزرگ نشست شورای همکاری خلیج فارس بود.

«جرد کوشنر»، داماد و مشاور ارشد رئیس‌جمهوری آمریکا، با همراهی «آوی برکوویتس» و «برایان هوک»، فرستادگان ویژه «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهوری آمریکا که آخرین روزهای حضور خود در کاخ سفید را سپری می‌کند نیز مهمان این نشست در «العولی» عربستان بودند تا شاهد پایان تنش میان دوحه و ریاض باشند و اعتباری دیپلماتیک برای رئیس‌جمهوری جمهوری خواه آمریکا کسب کنند که در انتخابات ریاست‌جمهوری شکست خورد.

عربستان که با همراهی مصر، امارات متحده عربی و بحرین در سال ۲۰۱۷ قطر را تحت تحریم دریایی، زمینی و هوایی قرار داده بودند، با فشارهای واشنگتن دست از رویکرد بی‌نتیجه خود با قطر برداشت و اعلام کرد عادی‌سازی رابطه خود با این کشور کوچک اما ثروتمند خلیج فارس را از سر می‌گیرد.

«احمد ناصر الصباح»، وزیر خارجه کویت که یکی از میانجیگران برای حل اختلاف‌ها میان دوحه و ریاض بود، دوشنبه‌شب اعلام کرد عربستان با پایان‌دادن به محاصره دریایی، زمینی و هوایی قطر موافقت کرده و در حاشیه نشست شورای همکاری خلیج فارس توافق‌نامه رسمی برای پایان این تنش میان عربستان و متحدانش با قطر به امضای رهبران قطر و عربستان خواهد رسید.

براساس این توافق که رسانه‌های آمریکایی بخشی از آن را منتشر کرده‌اند، چهار کشور عربستان، مصر، امارات و بحرین روابط خود را با قطر از سر خواهند گرفت و در مقابل، قطر هم شکایت خود را درباره محاصره اقتصادی و نقض قوانین و پیمان‌های تجاری بین‌المللی از سوی این کشورها و خساراتی که در این سه سال متحمل شده، پیگیری نخواهد کرد.

این توافق، تازه‌ترین مورد از سلسله توافق‌های اخیر

خاورمیانه است که با پیگیری و میانجیگری دولت ترامپ به دست آمده؛ از جمله توافق میان اسرائیل و امارات، بحرین، سودان و مراکش برای عادی‌سازی روابط که با هدف تشکیل جبهه‌ای متحد علیه ایران انجام شده است. همچنین گفته می‌شود چند کشور عربی دیگر هم به‌زودی به روند عادی‌سازی روابط با اسرائیل خواهند پیوست.

در سال ۲۰۱۷، عربستان سعودی، مصر، امارات متحده عربی و بحرین، با قطر بر سر مسائل منطقه‌ای دچار اختلافات شدیدی شدند و روابط دیپلماتیک و تجاری خود را با این کشور قطع و تمام راه‌های زمینی، هوایی و دریایی با قطر را تحریم کردند.

تروریسم و پشتیبانی از گروه‌های افراطی از جمله اخوان المسلمین، داعش، القاعده، رابطه نزدیک با ایران و تلاش برای ایجاد شکاف بین کشورهای عربی، ۱۳ شرط برای ازسرگیری روابط خود با این کشور حاشیه خلیج فارس تعیین کرده بودند؛ شروطی که با گذشت سه سال از اعلام آنها، هیچ‌کدام محقق نشدند و عربستان در نهایت تصمیم به پایان‌دادن به فشارهای بی‌نتیجه

یک تیر و دو نشان عربستان؛ اعتبار دیپلماتیک برای ترامپ و مصالحه با بایدن

آشتی در دقیقه ۹۰

علیه قطر گرفت.

یکی دیگر از موضوعات محل اختلاف میان عربستان و قطر، رابطه نزدیک دوحه و آنکارا و همکاری این دو کشور برای ایجاد پایگاه نظامی ترکیه در قطر بود. یکی از شروط عربستان برای عادی‌سازی رابطه با قطر، برچیده‌شدن این پایگاه بود؛ اما مشخص بود که نه قطر و نه نه ترکیه زیر بار چنین درخواستی نمی‌روند و در دوران تحریم قطر، ترکیه در کنار ایالات متحده به مهم‌ترین شرکای قطر تبدیل شدند.

ترکیه که همچنان اختلافاتی با عربستان، مصر و امارات دارد، از توافق برای پایان‌دادن به تنش در خلیج فارس استقبال کرده است. وزارت خارجه ترکیه در بیانیه خود نوشت: «از تصمیم اتخاذشده برای گشودن مرزهای زمینی، دریایی و هوایی بین قطر و عربستان سعودی استقبال می‌کنیم. این پیشرفت کام مهمی در جهت حل‌وفصل درگیری‌ها در منطقه است. تلاش بازیگران بین‌المللی به‌ویژه کویت که با اقدامات میانجیگرانه و تسهیل‌کننده در این تصمیم‌گیری سهیم بودند، تحسین‌برانگیز است. امیدواریم این اختلاف بر پایه احترام متقابل به حاکمیت کشورها به صورت جامع و

پایه‌های قدرت «مادورو» در ونزوئلا محکم‌تر می‌شود

پایان ماه عسل «گوایدو»

کشوری بزرگ شکست‌خورده در ساحل دریا کارائیب صحبت می‌کند. پنجم ژانویه ۲۰۲۱، گوایدو ریاست خود را در مجلس شورای ملی از دست داد و با سوگند نمایندگان دوره جدید پارلمان ونزوئلا، مبنای قانونی ادعای گوایدو به‌عنوان رئیس‌جمهور موقت ونزوئلا از بین رفت.

انتخابات پارلمانی ونزوئلا در شرایطی برگزار شد که مخالفان حکومت مادورو این رای‌گیری نمایشی را تحریم کردند و آن را غیردموکراتیک دانستند. مادورو و حامیان‌ش هم بدون هیچ درderسی توانستند پارلمان، آخرین نهاد در ونزوئلا را که ظاهری دموکراتیک داشت، تصرف کنند. دولت ترامپ در چهار سال گذشته تلاش‌های زیادی برای فروپاشی حکومت سوسیالیستی مادورو انجام داد؛ اعمال تحریم‌های سخت، برقراری ارتباط با نظامیان ونزوئلا و ایجاد کمپینی از ۶۰ کشور اروپایی و آمریکایی برای حمایت از خوان گوایدو به‌عنوان رئیس‌جمهور ونزوئلا. حکومت مادورو هم برای مقابله با این فشارها به حامیان‌ش از جمله روسیه، چین، ایران و کوبا تکیه کرد.

ونزوئلا به کشوری دوباره تقسیم شده؛ مردم عادی این کشور باید برای غذا و سوخت ساعت‌ها در صف بمانند و قطع منظم خدمات آب و برق را تحمل کند؛ اما اتومبیل‌های لوکس بزرگ هنوز هم در خیابان‌های کاراکاس راه خود را پیدا می‌کنند. افرادی که از فساد حاکم بر این کشور سود می‌برند و تا جایی که می‌توانند لوکس‌های وارداتی وارد می‌کنند و شب‌ها را در کلوب‌های شیک و میهمانی‌های شبانه به صبح می‌رسانند. پس از «هوگو چاوز» سلف مادورو که هنوز هم طولانی‌ترین دوره رهبری در ونزوئلا به نامش ثبت شده، نیکلاس مادورو بیشترین دوره حضور در قدرت را تجربه می‌کند. با حمایت حدود ۱۴درصدی مردم از او، مادورو دیگر زیاد در مجامع عمومی حاضر نمی‌شود. او می‌داند که مورد نفرت بخش زیادی از مردم است و نمی‌تواند به‌راحتی در خیابان‌ها تردد کند. بااین‌حال با اعتمادبه‌نفس عجیبی همچنان قدرت را در دست دارد.

مادورو به‌تازگی در کنفرانسی خبری که به مناسبت پیروزی در انتخابات پارلمانی ترتیب داده شده بود، با خبرنگاران شوخی می‌کرد و به نظر می‌رسید مردی است که همچنان با قدرت سرنوش و ونزوئلا را در اختیار دارد. مادورو در پاسخ به این سؤال که چه سرنوشتی در انتظار ونزوئلا خواهد بود، گفت: «سرانجام واقعیت در این کشور غالب خواهد شد و تحیل از زندگی سیاسی ونزوئلا محو می‌شود؛» اشاره‌ای واضح به دولت سایه خوان گوایدو. «مهم نیست که ایالات متحده یا اروپا یا حتی مریخ دست در حمایت از واقعیت بردارند. واقعیت بسیار قدرتمند است.» در مقابل، خوان گوایدو که دیگر مانند یک سال پیش هوادر ندارد، هنگام برگزاری کمپین‌های انتخاباتی در ونزوئلا، از مردم خواست تا انتخابات نمایشی پارلمانی را تحریم کرده و به جای آن در همه‌پرسی آنلاین درباره حکومت مادورو شرکت کنند.

گوایدو گفت: «منی توانیم اجازه دهیم که دیکتاتوری در ونزوئلا در قرن بیست‌ونیم به یک قاعده تبدیل شود؛» اما هشدار گوایدو کاملاً متضاد با واقعیت خشن حاکم

دانسی حل و تحریم‌های دیگر علیه قطر هم به‌زودی رفع شود.»

نمی‌توان انتظار داشت رابطه عربستان و متحدانش با قطر حتی با اصرار ایالات متحده به‌زودی بهبود یابد. قطر و عربستان نه‌تنها درباره ۱۳ موضوع مورد اشاره عربستان برای عادی‌سازی روابط اختلاف‌نظرهای شدیدی دارند، بلکه در این سه سال چالش‌ها و تضاد منافع دیگری هم در این روابط ایجاد شده که مهم‌ترین نمونه آن در لیبی در جریان است.

در جنگ داخلی لیبی، مصر و امارات در کنار روسیه از شبه‌نظامیان تحت فرمان خلیفه حفتر و ارتش ملی لیبی حمایت می‌کنند؛ اما قطر مانند ترکیه حامی دولت لیبی است که از سوی سازمان ملل به رسمیت شناخته می‌شود. این موضوع در کنار تداوم حمایت قطر از اخوان‌المسلمین می‌تواند از جمله چالش‌های جدید قطر با این چهار کشور به‌ویژه مصر باشد.

«ساموئل رامانی»، یکی از اعضای اندیشکده مجمع بین‌المللی خلیج فارس، به آسوشیتدپرسی می‌گوید: «اقدام عربستان برای پایان‌دادن به تنش با قطر، کمتر از دو هفته قبل از سوگند ریاست‌جمهوری جو بایدن در واشنگتن صورت می‌گیرد. ریاض از یک جهت می‌خواهد با این اقدام یک پیروزی دیپلماتیک دیگر نصیب دونالد ترامپ کند که روزهای پایانی ریاست‌جمهوری خود را می‌گذراند و از سوی دیگر یکی از چالش‌های احتمالی با دولت بایدن را برطرف کند. ریاض انتظار دارد با ورود بایدن به کاخ سفید، رویکرد ایالات متحده نسبت به عربستان مانند دوره ترامپ نباشد و تداوم تنش با قطر می‌توانست چالش‌های بیشتری میان واشنگتن و ریاض قرار دهد. جنگ در یمن و تعامل احتمالی ایالات متحده با ایران از جمله موضوعاتی است که در ماه‌های ابتدایی ورود بایدن به کاخ سفید می‌تواند باعث بروز اختلاف‌هایی میان آمریکا و ریاض شود. رهبران عربستان نمی‌خواهند با اضافه‌شدن پرونده‌های دیگر، رابطه خود با مهم‌ترین شریک نظامی و سیاسی‌شان در جهان را متشنج‌تر کنند. تحریم سه‌ساله قطر سودی برای عربستان و متحدانش نداشت و اکنون بهترین زمان برای پایان‌دادن به آن بود.»

بر ونزوئلا بود. ائتلاف گوایدو و حامیان‌ش که در سال ۲۰۱۹ مابین بسیاری داشت، در ماه می ۲۰۲۰ به دلیل ارتباط با آنچه حکومت مادورو «حمله ناگهانی مزدوران آمریکایی» دانست، به‌شدت بی‌اعتبار شد و پس از آن هم بر سر تصمیم درباره تحریم یا عدم تحریم انتخابات پارلمانی اختلاف‌نظرهای زیادی در این جبهه شکل گرفت. «لویس وِیسنته لئون»، یک کارشناس مستقل نظرسنجی در ونزوئلا، می‌گوید محبوبیت گوایدو از روزهای اوج خود در فوریه ۲۰۱۹ و کمی بعد از اینکه خود را رئیس‌جمهوری قانونی ونزوئلا معرفی کرد، حدود ۶۱ درصد بود؛ اما در ماه اکتبر ۲۰۲۰ به حدود ۲۵ درصد رسید. او هم مانند مادورو که ۱۴ درصد محبوبیت داشت، دیگر اقبال چندانی در افکار عمومی ونزوئلا ندارد. تقریباً ۵۶ درصد از مردم ونزوئلا در نظرسنجی اخیر گفته‌اند که به هیچ‌کدام از این دو رهبر اعتماد ندارند. لئون می‌گوید: «بیشتر مردم مادورو را رد می‌کنند. آنها خواهان تغییر حکومت هستند؛ اما بیشتر مردم با تحریم انتخابات یا اعمال تحریم‌های خارجی هم مخالف هستند. پیش‌بینی من این است که در فاصله ژانویه تا مارس ۲۰۲۱ بدترین روزها برای اپوزیسیون ونزوئلا رقم بخورد.»

نشانه‌های تغییر سیاست

با گذشت زمان و در ماه‌های پایانی سال ۲۰۲۰ دیگر ایالات متحده و اتحادیه اروپا هم مانند روزهای اول از گوایدو حمایت نکردند. با پیروزی جو بایدن در آمریکا، به نظر می‌رسد سیاست سخت‌گیرانه واشنگتن در قبال ونزوئلا تا حد زیادی تلطیف شود و ایالات متحده راهی برای پایان تنش با حکومت مادورو پیدا کند. سیاست سخت‌گیرانه و فشار دولت ترامپ علیه رئیس‌جمهور ونزوئلا نتیجه‌ای را که مخالفان حکومت مادورو می‌خواستند، در پی نداشت و این جانشین سوسیالیست چاوز همچنان بر مسند قدرت تکیه زده و حتی با پیروزی در انتخابات پارلمانی موقعیتی مستحکم‌تر از قبل دارد. اتحادیه اروپا هم دیگر درباره ادامه به‌رسمیت‌شناختن خوان گوایدو اطمینان چندانی ندارد. دیپلمات‌های اروپایی به‌تازگی با انتشار گزارشی برای وزرای خارجه اتحادیه اروپا، سه گزینه پیشنهادی را در قبال ونزوئلا ارائه کردند: «ادامه وضعیت موجود، کنارگذاشتن سیاست شناسایی گوایدو به‌عنوان رئیس‌جمهوری ونزوئلا و خنثی‌سازی واقعیت‌های موجود در این کشور و یک راه میانه؛ شناسایی گوایدو به‌عنوان رهبر مخالفان ونزوئلا. ایده آخر خلاف واقعیت‌های موجود در این کشور و یک راه میانه؛ شناسایی گوایدو به‌عنوان رهبر مخالفان ونزوئلا. ایده آخر بیشترین احتمال موفقیت را دارد. در آمریکای لاتین هم وضعیت چندان بر وفق مراد گوایدو و مخالفان حکومت مادورو نیست. کشورهای آمریکای لاتین که تاکنون عطا از گوایدو حمایت کرده‌اند، درباره نمونه‌های مشابه هشدار داده‌اند. یک دیپلمات آمریکای لاتین می‌گوید: «یرو ماه گذشته و در یک هفته سه رئیس‌جمهور را تجربه کرد. اگر سایر کشورها تصمیم بگیرند یکی از رؤسای جمهوری قبلی پرو را به‌عنوان رئیس‌جمهوری قانونی به رسمیت بشناسند، چه اتفاقی رخ خواهد داد؟ سیاستی که غرب و کشورهای آمریکای لاتین در قبال ونزوئلا در پیش گرفته‌ند، بسیار خطرناک است و می‌تواند آشوب و بی‌نظمی را گسترش دهد».

ادامه از صفحه ۴

رضایت زیان دیدگان را جلب کنید

تقصیر که مبتنی بر سوءقصد و طرح و برنامه قبلی برای ارتکاب عمل است، به موجب این تئوری منتفی است. وفق ماده سوم از کنوانسیون شیکاگو، دولت‌ها نباید از تسلیحات نظامی علیه هواپیماهای غیرنظامی استفاده کنند.

ماده نهم این کنوانسیون همچنین مقرر کرده دولت‌ها باید بنا بر ضرورت‌های ایمنی، امنیتی و ایمنی عمومی، مناطقی را به‌عنوان منطقه پرواز ممنوع اعلام کنند. در پرونده پرواز اوکراینی، حسب اظهارات مصرح فرمانده هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نخست، عامل ارتکاب عمل زیان‌بار محرز است. دوم، رابطه سببیت بین فعل و زیان ایجادشده قطعی است. سوم، عامل ارتکاب از نیروهای نظامی رسمی تحت حاکمیت یک دولت رسمی و قانونی است. چهارم، حتی با فرض پذیرش عدم ورود زیان، صرف احراز رابطه سببیت بین زیان و عمل زیان‌بار برای تحقق مسئولیت بین‌المللی یک تابع حقوق بین‌الملل کافی است. مسئولیت دولت‌ها درخصوص حوادث این‌چنینی در کنوانسیون شیکاگو نیز انعکاس یافته و مواد سوم و مکرر و نهم در این خصوص مقرراتی را وضع کرده‌اند. ماده سه مکرر این کنوانسیون دولت‌ها را از توسل به سلاح نظامی علیه هواپیماهای غیرنظامی منع کرده است. ماده نهم نیز دولت‌ها را ملزم کرده تا حسب ضرورت‌های امنیتی و ایمنی عمومی، مناطقی را به‌عنوان منطقه پرواز ممنوع اعلام کنند. ممنوعیت استفاده از سلاح علیه هواپیما غیرنظامی یک تکلیف مطلق و عینی است و محض استفاده از آن موجب مسئولیت دولت عامل می‌شود. بنابراین در قضیه مانجن‌فیه، استناد اشتباه اپراتور حتی با فرض صحت، نافی مسئولیت نیست، به علاوه قصور یا احتمالا تقصیر در اعلام منطقه پروازی نیز ازجمله دیگر مبنای مسئولیت است. با توجه به پذیرش صریح سرنگونی هواپیما، عدم اعلام منطقه ممنوع پروازی علی‌رغم وضعیت جنگی و نیز استفاده از تسلیحات نظامی علیه هواپیما غیرنظامی، به موجب قواعد حقوقی، نخست، تقصیر در ارتکاب به نظر قطعی است. دوم، در این صورت مسئله تعیین غرامت وضعیت متفاوتی پیدا می‌کند که میزان آن ازجمله این موارد است.

تعیین یک‌جانبه غرامت

اتفاق مزبور حداقل تا قبل طرح در محاکم بین‌المللی، اختلافی حقوقی است که می‌تواند در صورت عدم حل‌وفصل در این مرحله، به یک دعوی حقوقی تبدیل شود و چنین اقدامی بالقوه می‌تواند منجر به تسریع در طرح دعوی علیه ایران در موضوعی شود که محکومیت حقوقی – قضائی ایران نه مفید است و نه ضرورتی دارد. مسئولیت در این واقعه دلخراش قطعی است و مسئول هم معین و مشخص؛ بنابراین رفتارهایی مانند این، هم غیرضروری و هم به دلیل نتایجی که می‌تواند به بار بسازد، موجب تقویت منافع، لطمه به کاریزمای کشور و گسترش و افزایش بی‌اعتمادی عمومی به اقدام‌های حاکمیتی می‌شود. تعیین میزان غرامت که بلافاصله با واکنش دولت اوکراین نیز مواجه شد، هم در صورت حل‌وفصل مسالمت‌آمیز اختلاف و هم در صورت بروز دعوی، اقدامی غیرحرفه‌ای و مضر است؛ زیرا این میزان و مبلغ می‌تواند به‌عنوان حداقل غرامت در مذاکره و دادرسی قرار گیرد. هرگونه اقدام یک‌سویه در این مورد، فقط بر حساسیت و پیچیدگی قضیه می‌افزاید. دولت جمهوری اسلامی باید و واقع حسب مقررات بین‌المللی مرتبط، ناگزیر است که برای خسارات مادی و معنوی، غرامت را به‌گونه‌ای تعیین کند که بتواند رضایت زیان‌دیدگان را جلب کند؛ به‌ویژه که اعاده وضع به سابق جز در مورد خسارات مادی به‌هیچ‌وجه امکان‌پذیر نیست و اعمالی مانند تعیین یک سبیه خسارت، مغایر معیارها و استانداردهای موجود است.

سرنوشت حوادث مشابه

درصورتی‌که اختلافی درباره تفسیر یا اجرای این کنوانسیون پیش بیاید و از طریق مذاکره بین دولت‌های ذیربط قابل رفع نباشد، امکان ارجاع موضوع به شورای سازمان هوانوردی بین‌المللی (ایکائو) پیش‌بینی شده است. کنوانسیون مونترال ۱۹۷۱ نیز تکالیفی را برای دولت‌ها در راستای پیشگیری و مجازات عاملان حمله به هواپیماهای غیرنظامی، از جمله پیگرد قانونی، استرداد متخلفان و گزارش به شورای ایکائو، معین کرده است. در این کنوانسیون علاوه بر مذاکره، از تلاش برای ترتیب‌دادن «حکمت» در یک دوره شش‌ماهه نیز سخن گفته شده است. در هر دو کنوانسیون که ایران نیز عضو آنها است، رجوع به دیوان بین‌المللی دادگستری نیز در صورت نبود امکان تفاهم از طریق مذاکره، توافق‌نکردن درباره حکمت و رجوع به شورای ایکائو، پیش‌بینی شده است. با وجود اینکه رجوع به دیوان تنها با پذیرش عام صلاحیت اجباری دیوان یا رضایت دولت‌های طرف دعوا در موضوعات خاص ممکن است؛ اما ظاهراً در این مورد خاص، دو کنوانسیون اشاره‌شده تحت شرایطی دیوان را نیز دارای صلاحیت برای رسیدگی در دعاوی مربوط به سرنگونی هواپیما دانسته‌اند.